

NVE – Konsesjons- og tilsynsavdelingen
V/ Dag Kjellevoid
Pb. 5091 Majorstua
0301 Oslo

06.06.2013

Høringsutsagn for Brandefjellet kraftverk i Vanylven kommune i Møre og Romsdal fylke

Bakgrunn

Vi viser til brev der dere ber om Småkrafts kommentarer på mottatte høringsutsagn vedrørende konsesjonssøknaden for Brandefjellet kraftverk i Vanylven kommune i Møre og Romsdal fylke. Brandefjellet skal behandles sammen med 5 andre søknader. Noen av uttalelsene som er kommet inn gjelder samlet for alle søknadene. Småkraft gir her svar på uttalelsene som gjelder generelt for alle søknadene samt for Brandefjellet kraftverk.

Følgende interessenter har gitt sitt høringsutsagn i saken:

- Tussa Nett AS
- Istad Nett AS
- Vanylven kommune
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal
- Møre og Romsdal fylkeskommune
- Naturvernforbundet i Møre og Romsdal
- Ålesund og Sunnmøre Turistforening
- Direktoratet for mineralforvaltning
- Per Willy Gjerde
- Jan-Terje Brudevoll m/flere

Tussa Nett AS:

Brandefjellet, Helgåa, Kasseelva, Sjørdalselva og Tenneelva kraftverk vil mate inn i Tussa Nett sitt 22 kV nettet enten under Åmela eller Åheim transformatorstasjon, avhengig av nettdeling og kor mange av dei planlagde kraftverka som blir realisert. Ut frå begge desse transformatorstasjonane går det 66 kV linjer vidare til SFE Nett sitt regionalnett i Sogn og Fjordane og vidare mot sentralnettet i Leivdal/Åskåra.

I Vanylven er det mange planar om bygging av nye kraftverk i tillegg til dei som har søkt konsesjon.

Utrekningar med dagens produksjon og all planlagd produksjon viser at det ikkje er kapasitet i dagens distribusjons- og regionalnett til ta i mot all ny småkraftproduksjon. Dersom alle planlagde småkraftverk blir bygd ut, vil det bli nødvendig med omfattande nettforsterkningar.

I regionalnettet må ein auke kapasiteten i 66 kV linjene ut frå Åmela/Åheim til Eid eller til Bryggja for å få nok kapasitet til alle nye planlagde småkraftverk.

Brandefjellet, Sjørdalselva, Helgåa:

Alle desse kraftverka vil bli plassert i området Syvde-Sjørdalen i Vanylven kommune og vil mate inn mot regionalnettet i Åheim og vidare til sentralnettet i Leivdal eller Åskåra. I 22 kV nettet må

ei oppgradere linjenettet frå Syvde til Åheim, totalt 18,5 km. I tillegg må ein skifte ut transformatoren i Åheim og oppgradere 66 kV nettet frå Åheim mot Åmela/Eid eller mot Bryggja.

Det er viktig for Tussa Nett AS at alle kraftverka blir handsama samtidig. Da veit vi om lag kor mykje effekt som skal matast inn i nettet slik at nødvendige nettførsterkningar blir tilstrekkeleg dimensjonert, men samtidig ikkje overdimensjonert.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft er kjent med nettsituasjonen i området. Dersom det blir gitt konsesjon til Brandefjellet vil vi ta kontakt med nettselskapet for å se på detaljer vedrørende tilknytning. Vi er innstilt på å betale nødvendig anleggsbidrag for å få koblet Brandefjellet kraftverk på nettet.

Istad Nett AS:

De konsesjonssøkte kraftverkene vil, etter at prosjektet med ny 420 kV ledningen Ørskog – Fardal er fullført, påvirke overføringsbehovet i en liten del av regionalnettet til Tussa Nett, samt regionalnettet til Sogn og Fjordane Energiverk. Vi har hatt dialog med nevnte regionalseiere, og det er sendt en felles høringsuttalelse i form av brev fra Tussa Nett datert 20.03.2013 med et vedleggsnotat fra Sogn og Fjordane Energiverk. Brevet behandler også nettkapasiteten i distribusjonsnettet. Vi stiller oss bak dette brevet, og har ikke noe å tilføye.

Småkraft AS sine kommentarer:

Se svar til Tussa Nett AS

Vanylven kommune:

Ref. mail fra Sigurd Rovde i Vanylven kommune. Saken blir behandlet politisk i Driftsutvalet 04.06.13.

Småkraft AS sine kommentarer:

Vi avventer kommentarer til oversendelse av uttalelse fra kommunen er kommet fra NVE.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal:

Vanylven kommune.

Fråsegn til søknad om bygging av 6 småkraftverk. Brandefjellet, Tennelva, Helgås, Sjørdalselva, Kasselva, og Høgelida kraftverk:

Generelt:

Fylkesmannen er i utgangspunktet positiv til å vurdere prosjekta samla, men har kommentarer til NVEs praksis om behandling i «pakker»

Fylkesmannens Konklusjon

I medhald av vassressurslova § 24 fremjer vi motsegn til utbygging av Brandefjellet kraftverk slik som søknaden no ligg føre. Dette på grunn av konflikt med biologisk mangfald, landskapsverknader og inngrepsfrie naturområde (INON).

Småkraft AS sine kommentarer:

Forhold vedrørende behandlingspraksis er valg gjort av NVE og vil ikke bli kommentert videre.

Vedr.biologisk mangfold konkluderer Fylkesmannen med følgende:

«Det miljøfaglige arbeidet er av høy kvalitet. Firmaet er dyktige i sine faglege vurderingar knytt til funna av ulike artar samt naturtypar som er spesielt viktige for det biologiske mangfaldet. Rapporten gir ein god oversikt når det gjeld kunnskapsgrunnlaget for utbyggingsområdet».

Videre kommenterer Fylkesmannen «*at rapporten inneheld elles ein god del om vegetasjonen samt om karplantar, lav og mosar. Vi er ikkje kjent med tidlegare funn av den sjeldne evjebekkmosen i Møre og Romsdal. Etter Artskart er det få funn i landet*»

Vi vil minne om følgende faktaforhold:

I rapport fra Norsk institutt for naturforskning, som er ISO godkjent av mose arter (<http://www.nina.no/archive/nina/PppBasePdf/oppdragsmelding/441.pdf>.) er ikke evjebekkmosen *Hygrohypnum eugyrium* oppført som spesiell truet art.

Småkraft AS ser at i andre prosjekter (bl.a i Voss kommune) forholder fagutreder seg til rødlisten og følger gjeldende metodikk. I dette prosjektet ble arten ikke vektlagt spesielt siden den ikke er rødlistet. Konsekvensene for terrestrisk miljø blir således relativt lave.

Når det gjelder Landskapsverdier kommenter Fylkesmannen «*at Bruelva og Årdalselva er viktige landskapselement, der dei tre fossestryka kan sjåast over lengre avstand. Ein stor reduksjon i vassføringa vil vere klart landskapsmessig negativt. Utbygginga vil også føre til inngrep i eit sårbart, vegetasjonsfattig høgfjellsområde, der særleg den opne kanalen med driftsveg synest lite heldig*»

Småkraft vil presisere at i planarbeidet er kanalen tilpasset området med voller som vil være en naturlig del av naturen, samtidig vil kanalen kunne passeres i perioder med begrenset mengde vann i vassdraget. For øvrig vil det tilrettelegges for kryssing på enkelte punkt. Området som kanalen er plassert i er av kommunen og grunneiere definert i samband med siste jordskifte som dyrkningsområde (i følge grunneierne på Landsverk). I og med at dette er et dyrkningsområde vil dreneringseffekten av kanalen være positiv.

Møre og Romsdal fylkeskommune

Møre og Romsdal fylkeskommune har ut fra sine ansvarsområde følgende merknader:

Kraftforsyning, verdiskaping og næringsutvikling

Utbyggingane vil gi auka verdiskaping og gi grunnlag for næringsutvikling og busetnad i distriktkommunar.inntekt frå kraftsal kan for enkelte grunneigarar bety mykje for vidare næringsverksemd knytt til gardsbruk eller anna verksemd, og kan gi gode ringverknader til lokalsamfunnet.

Vassregionmyndigheit - (VRM)

Møre og Romsdal fylkeskommune som vassregionmynde har følgjande samla innspel til utbygging av seks småkraftverk i Vanylven og Vågsøy kommune:

- Vassdrag som skal byggast ut, må ha tilstrekkelege naturfaglege undersøkingar slik at dei kan bli klassifisert etter vassforskrifta sine krav. Berre på den måten kan ein vurdere om ein oppfyller krava i vassforskrifta § 12.
- Saksbehandlinga av søknadene må samordnast med tiltaksanalysearbeidet i Søre Sunnmøre vassområde.
- Ein ber om at det blir retta særskilt fokus på dei anadrome elvestrekningane, slik at kraftutbygginga ikkje er til hinder for vandring, reproduksjon og levesett for laks og sjøaure. Ein må her også sjå på sumverknad av eventuell påverknad/reduksjon av laks- og aurebestanden i området.)

Planfagleg merknad

Kommuneplanarbeidet har i stor grad fokusert på reiseliv, og det ligg inne framlegg til store areal avsett til fritidsbustader både på fjell og langs sjøen. Det er viktig at utbygging av småkraftverk vert drøfta i høve denne reiselivssatsinga, slik at ein ivaretek dei sentrale landskapskvalitetane i kommunen. Estetisk utforming av anlegga vil vere sentralt, og

særskild det å unngå store synlege sår i landskapet. Når det gjeld sjølve bygnadane som skal oppførast bør det også leggjast stor vekt på utforming og plassering av desse i høve landskap og eventuell tilgrensande busetnad.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft søker alltid å tilpasse seg lokale tiltak og planer som kan ha innvirkning på hverandre. Estetikk og tilpasning til naturen er forhold Småkraft tar hensyn til i alle våre prosjekt. Ved etablering av øvre del av inntak, rørgate og anleggsvei, vil Småkraft legge til rette for at kulturminnelova § 9 blir tatt hensyn til. Konesesjonssøknaden er utarbeidet etter de krav som er satt av NVE. Dersom NVE krever ytterlige utredninger vil disse bli utarbeidet. Forhold til VRM blir ivaretatt som en del av konsesjonsbehandlingen.

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal:

I høringsbrevet vert vi bedne om å uttale oss både om pakken, og om dei einskilte vassdraga. Vi vert og utfordra til å vektlegge dei tema som etter vårt syn er mangelfullt belyst i søknaden.

Naturvernforbundet har kommentert 7 generelle punkt som mer gjelder NVEs behandlingssystem enn det enkelte prosjekt.

1. behandling pakker.
2. vurdering av samla belastning.
3. biologisk mangfald.
4. kunnskapsgrunnlaget.
5. referansene til Vassdirektivet.
6. oppfølging av konsesjonsvilkår.
7. tekniske alternativ

Desse sju fokusområder er bakteppe og grunngjeving for vurderingene våre av konsesjonssøknadane i Vanylvenpakken.

Brandefjellet kraftverk:

Naturvernforbundet går i mot utbygging av Brandefjellet. Dette begrunnes med verdifulle naturtyper, (bekkekløfter og fossesprøytoner), tap av INON i et allerede presset område og tap av synlige fosser.

Småkraft AS sine kommentarer:

I Årdalselva er det en bekkekløft som har fått kategori B. Det er ikke funnet sjeldne eller rødlistede arter. Fossesprøytonene i Bruelva har fått kategori C, lokal verdi, der de tilhørende fosse-engene er små og lite utviklet.

Brandefjellet kraftverk er et elvekraftverk der en nytter ca 73 % av vannmengden, det vil således være 40 - 46 dager i et middelår der det går til overløp. Fosser vil bli redusert men fremdeles kunne oppleves i perioder som et mektig landskapselement.

Ålesund og Sunnmøre Turistforening:

Ålesund og Sunnmøre Turistforening ønskjer i høyringssaka for byggjing av småkraftverk i Vanylven kommune Møre og Romsdal, å støtte Naturvernforbundet si faglege vurdering. Vi ser at viktige område for natur og friluftsliv vil bli råka ved utbygging. Den Norske Turistforening har som målsetting å bedre folks turtilbod i nærområdet, men ser at det stadig oftare blir inngrep i dei områda som folk allereie nyttar.

Småkraft AS sine kommentarer:

Se kommentarer til Naturvernforbundet i Møre og Romsdal.

Direktoratet for mineralforvaltning:

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) viser til saka over, motteke 01.03. 2013. DMF kan ikkje sjå at dei ovanfor nemnde tiltaka vil kome i konflikt med viktige, kjende mineralske førekomstar. Vi har følgeleg ikkje merknader til saka.

Småkraft AS sine kommentarer:

Vi registrerer at DMF ikke har uttalelser til saken.

Per Willy Gjerde:

Slik eg forstår det, er dette flytting av vassdrag som det står i søknaden til NVE.

Eg personleg nyttar en del utmarksbeite der dette er planlagt utført.

Her er to grunneiere nedenfor det planlagde inntak i Brudevollsdalen. Eg forstår at det er slik at dei ikkje ønsker å flytte elvevassdrag og overflatevann til dette utbyggingsprosjektet.

Når dette er slik, så ønsker ikkje eg som driver av gnr 87 bnr 3 (Eigar Dagfin Gjerde) at dette vatnet tilføres den del av elven, som vi eiger.

Dette inngrepet vil vel også påføre naturen en del sår i landskapet. Dette vil også forringe graskvaliteten på beitemarken som eg nyttar.

Eg kan ikkje sjå noko anna enn ulemper med et slikt inngrep på beitearealet som eg, og andre brukere, nyttar til beitedyr.

Dessutan blir et ypperleg turområde forringet, for den som bruker det til dette formålet.

Småkraft AS sine kommentarer:

Det er flere faglige vurderinger omkring bruken av vassdraget som analyserer forhold som her er påpekt, og for øvrig viser vi til kommentaren fra grunneierne på Landsverk og Vik, samt innspill fra Jan Terje Brudevoll m/flere.

Jan-Terje Brudevoll m/flere:

Uttalelsen handler i hovudsak rundt problemstillingar knytte til Kvitla og det råka området i høgfjellet. I dette området utgjør skylda til underteikna grunneigarar om lag 50 prosent, medan vi eig størstedelen av området nedanfor den planlagde overforingskanalen mellom Kvitla og Bruelva i heilskap.

Følgjande punkt er kommentert av Jan-Terje Brudevoll m/flere:

- Tap av fossefall og natur- og friluftslivsverdiar
- Manglande og feilaktige opplysningar i konsesjonssøknaden
- Landbruksinteresser og vassforsyning til gardane og bustadane på Brudevoll
- Merknadar til Småkraft si rolle i søknadsprosessen
- Oppsummering

Vedlagt følgjer også eit brev sendt frå underteikna grunneigarar til Småkraft (datert 13.8.2010)

Småkraft AS sine kommentarer:

Dei fleste kommentarene her er forhold som også er påpekt av offentlig myndighet basert på et faglig perspektiv. Det skal også understrekes at flere av forholdene som er kommentert er basert på relasjoner mellom de forskjellige grunneierlagene i Norddalen. Har vedlagt grunneierne fra Vik og Landsverk sitt svar på dette.

Småkrafts konklusjon:

Vi mener at fordelene ved en utbygging av Brandefjellet kraftverk er større enn ulempene. Europa og Norge trenger mer fornybar energi! For å realisere en småkraftutbygging, er den avhengig av at de som innehar rettighetene til ressursene griper fatt i muligheten og iverksetter utbygging.

Småkraft har etter 34 ferdig bygde kraftverk fått god erfaring med å rydde, revegetere anleggsområder. Vi har fått positive tilbakemelding på utført arbeid og vi har fått byggeskikkspris på Oftedal i Sirdal kommune. Vi ber derfor NVE vektlegg de positive virkningene prosjektet vil medføre i den videre behandlingsprosessen.

Vennlig hilsen

Martin Vangdal
Prosjektleder konsesjon

Halvard Tesdal
Prosjektutvikler

Til :
Småkraft AS Datert.23.05.2013
Frå :
16 grunneigarane i Vik gardsnr. 88
og
5 grunneigarane i Landsverk gardsnr. 84,

Referanse Vanylven kommune: Saksnr. 2012/1272
Sakshandsamar: Terje Kolstad.

Kommentar frå grunneigarane på Vik og Landsverk i forhold til Brudevoll sitt innspel til konsesjonssøknaden for Brandefjellet kraftverk datert 05/04 2013.

Det er tre grunneigarlag som er i lag om utbygging av Brandefjellet kraftverk.

Brudevoll var med på alle møter i starten av planlegging av dette prosjektet med Småkraft AS, og gav inntrykk av at dei ville vere med på utbygging av vassdraga.

I fellesskap vart det derfor bestemt at ein skulle bruke «Dekar» som ein part for å gå igjennom kor mykje «skyld» kvar grunneigarlag har. Etter Dekar sin gjennomgang meinte grunneigarlaget «Brudevoll» at deira del av prosjektet vart mindre enn dei trudde i utgangspunktet. Derfor har dei forsøkt seg med eit skriv om at grunneigarlaget «Landsverk» bør gi frå seg meir av sine rettigheter, noko dei ikkje har fått gehør for. Dette er nok hovudgrunnen til at dei fire grunneigarane er misfornøgde med prosjektet, og kjem med negative påstandar.

Det er fem grunneigarar på Landsverk og 17 grunneigarar i Vik som meinte at Småkraft as har laga ein god felles plan for prosjektet, som kjem mange grunneigarar til nytte. Brudevoll kjem sjølvstilt til å få sin rettmessige del av overskottet.

Sidan Brudevoll får det til å framstå som dei eig 50 % av Kvisla (fra kote 555) og grøfta fram til Bruelva, viser vi til dei faktiske tall utarbeidd av Dekar (kopi frå Dekar sin rapport).

Kvisla:

"Gnr. 88 har andel i sameiet mellom gnr. 83, 84 og 88 etter skyld. Dette sameiet har halve fallrettigheten på sørøstsida av vassdraget Kvisla, fra punktet hvor vassdraget overføres til Bruelva og ned til ca kote 508. Den andre halvparten av fallretten på strekningen tilligger gnr. 88 og skal fordeles mellom de sameieberettigede etter skyld. Fra ca kote 508 og ned til ca kote 424 eies fallrettigheten i sin helhet av de sameieberettigede brukene under gnr. 88. Fra ca kote 425 og ned til ca kote 225 grenser gnr. 88 til vassdraget på vestsida og har følgelig 50 % av fallretten på strekningen."

Grøfta i sameige eig Vik og Landsverk 81,33 % :

"Gnr Gammel Skyld Andel i %

Brudevoll : 83 2 vog – 0 pund – 36 merker 3 vog – 12 merker 3,50 vog 18,67 %

Landsverk : 84 1 vog – 4 pund – 30 merker 3 vog – 14 merker 3,58 vog 19,09 %

Vik: 88 1 vog – 20 pund – 96 merker 11 vog – 16 merker 11,67 vog 62,24 %

Totalt 4 vog – 24 pund – 162 merker 18 vog – 18 merker 18,75 vog 100% "

Til punkt 1: Tap av fossefall som viktige naturverdier.

Vi meiner prosjektet er positivt, då denne utbygginga kan bidra med midlar til mange gardsbruk i dette området, som vil vere positivt for å halde gardsbruka i hevd. Når det gjeld turisme, er det også med ein som driv med turisme i denne søknaden, som også er positiv til prosjektet. Turistane vel heller fjord fiske i dette område. Det er derfor ingen ting som tyder på at det skal ha nokon innverknad på turistane som kjem til bygda. Det er også ei utbygging for over 50 millionar, som kan komme bygda og område til gode.

Vi meiner derfor dette er eit prosjekt som er positivt samla sett for busetnaden i området.

Til punkt 2: Landbruks-natur – og friluftsliv.

Vi meiner at ei opa grøft i dette området som vi eig ein vesentlege del av, vil vere positivt for både folk og dyr. Vi trur ikkje det vil frata nokon å ha glede av å gå i dette området. Område vert opp tørka, då her er eit veldig vått område, som vert mykje betre å gå i både for folk og dyr. Det vert også mykje betre forhold for at dyra kan nytte område til beite. Vi kan heller ikkje vere einig i at ei slik grøft vil verte synleg frå lange avstandar i Syvdefjorden.

Til punkt 3: Landbruk.

Vatn-forsyning.

Dette har våre teke opp med Brudevoll tidligare, då dei har våre innkalla på dei møta vi har hatt angående denne utbygginga, og både Småkraft as og vi har forsikra Brudevoll om at vi vil ta på oss alle kostnader med at desse gardane får sikker vatn forsyning. Det er vi sjølvstakt forplikta til.

Beiteområde for dyr.

Vi vil sjølvstakt finne løysningar for at folk og dyr kjem seg over grøfta, då vi eig 81,33 % av sameige.

Det er også i vår interesse som eig det vesentlege av sameige der grøfta kjem til å ligge.

Flaum

Vi kan ikkje sjå at dette er eit problem, slik som terrenget er i dette område. Grøfta vert også laga med lite fall, som gjer at vatnet ikkje har stor fart. Slike grøfter er det mange av rundt om kring i forhold til dyrking av mark, og opp tørking av beitemark. Dette er derfor ikkje noko ny problemstilling. Det er derfor betre å gjere no saman med kraft utbygginga, eller at ein seinare må grøfte område, utan vatnet kjem til nytte.

I forhold til Brudevoll si oppsummering synes vi det er trist at dei vil halde deler av prosjektet utan for, då dette er einaste måten å utnytte Kvisla og å få til eit betre område både for folk og dyr fram til Bruelva. Vi håper derfor vass resursane i Kvisla og Sameige kan komme alle til nytte, særleg då dette prosjektet som kjem mange grunneigarar til gode, totalt 26 i Syvde, ei bygd som er trua av utflytting.

Oppsummering:

Det er tydeleg at det er andre grunner enn det miljø messige som ligger bak dette innspelet mot utbygginga frå Brudevoll, særleg når ein les brevet som ligg ved frå Brudevoll datert 13.08.2010 til Småkraft as. Vi meiner derfor at denne utbygginga er eit positivt bidrag også for Brudevoll fire grunneigarar på gardsnr. 83, og at dei må legge gamle konflikhtar bak seg, og sjå framover.

Sjølv om Brudevoll synes å meine at dei har meir retter enn vi andre, vil vi sjølvstakt også bidra med at denne utbygginga vert gjort til det beste for alle partar, også Brudevoll. Vik gardsnr.88 har også våre svært fornøgde med at Landsverk og Småkraft A/S har våre så positive til å få til ei felles løysing, då Kvisla ikkje let seg gjere å bygge ut økonomisk til vasskraft som eige prosjekt.

Håper derfor Vanylven kommune kjem med positive anbefalingar av prosjektet til NVE.

Med vennlg helsing

for Landsverk gardsnr. 84, 5 grunneigarar.

.....
for Vik gardsnr. 88, 16 grunneigarar.

.....